

Pedagogisch beleidsplan

Rzijn 2018

www.rzijn.nu

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Belang van een pedagogisch beleid**
- 3. Visie van Rzijn**
- 4. Vier opvoedingsdoelen**
 - 4.1 Wenperiode
- 5. Aanpak belonen en corrigeren**
- 6. De pedagogisch medewerkers en vrijwilligers**
- 7. De Mentor**
- 8. Methodes Piramide en Pikler**
 - 8.1 Piramide
 - 8.2 Pikler
- 9. VVE-Voor- en vroegschoolse educatie**
 - 9.1 Interne begeleiding
 - 9.2 Video Interactie Begeleiding
 - 9.3 Logopedie
- 10. Volgstelsel**
 - 10.1 Cito Peutertoets
 - 10.2 Doorgaande lijn
- 11. Brede school**
- 12. Ouders**
 - 12.1 Oudercommissie
 - 12.2 Oudertevredenheidsonderzoek
 - 12.3 Ouderbijeenkomsten VVE
- 13. Veiligheid & Gezondheid**
 - 13.1 GGD
 - 13.2 Bedrijfsnoodplan (BNP) en Bedrijfshulpverlening (BHV)
 - 13.3 Uursregeling
 - 13.4 Zorg voor Jeugd Groningen
 - 13.5 Huisregels
- 14. Stamgroepen**
- 15. Beroepskracht-kind ratio**
 - 15.1 Inzet van stagiaires
- 16. Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld**
- 17. Samenwerkingspartners**
- 18. Tot Slot**

1. Inleiding

Opvoeden is een breed begrip met vele aspecten. Opvoeden doet iedere betrokkene vanuit een eigen invalshoek en een eigen beleving. De verbindende factor binnen 'opvoeding' is echter vooral dat we het samen doen. Iedereen in de omgeving van een kind is bewust of onbewust (co-)opvoeder en draagt daarin een bepaalde verantwoordelijkheid. Gezin, familie, buren, vriendjes, kinderopvang, peuteropvang, school, sportvereniging, muziekschool, arts, bibliotheek.

Deze zienswijze hangt nauw samen met het Brede School-principe, waaraan binnen de gemeente Westerwolde uitdrukking wordt gegeven. Overal waar kinderen komen, zijn de daar aanwezige mensen voorbeelden die bijdragen aan de opvoeding van een kind. In het pedagogisch beleid noemt Rzijn dit de pedagogische omarming*.

Rzijn benadrukt in haar beleid de samenwerking tussen alle betrokkenen, alle opvoeders. De basis ligt in een aantal centrale thema's, die vervolgens samenkomen in het uiteindelijke doel:

“Kinderen een warme, samenhangende omgeving bieden waarin zij kunnen opgroeien tot zelfstandige, gelukkige mensen die gezien worden in hun eigen talenten en mogelijkheden.”

*Pedagogische omarming

Alle 'opvoedingspartners' zijn in de leefomgeving van een kind aanwezig. Iedere partner heeft een eigenheid, maar allen hebben zij dezelfde uitstraling van veiligheid en vertrouwen en de bereidheid om met de overige partners samen te werken met het oog op optimale ontwikkelingskansen voor kinderen. Ouders en kinderen kunnen zich vrij bewegen binnen deze 'pedagogische omarming' en zijn overal welkom.

2. Belang van een pedagogisch beleid

Dit beleid dient als basis voor het dagelijks handelen van de medewerkers van Rzijn en als uitgangspunt voor de samenwerking binnen het Brede School- principe. Dit betekent dat er zoveel mogelijk vanuit een gezamenlijke visie wordt gewerkt en dat het beleid voor ouders en kinderen herkenbaar en duidelijk is. Het pedagogisch beleidsplan legt daarmee een basis voor veiligheid, geborgenheid en vertrouwen; de basis voor een gezonde opvoeding.

Met het vastleggen van het handelen wil Rzijn tevens alle partners binnen de opvoeding een handreiking geven om mee te denken, feedback te geven en zo gezamenlijk het fenomeen 'opvoeden' te omarmen.

3. Visie van Rzijn

Elk kind wordt geboren met een eigen aanleg en temperament. Hoe dit tot bloei mag komen tijdens het opgroeien tot volwassene, hangt af van de houding van de opvoeders en de sfeer van de leefomgeving van het kind. Rzijn streeft naar een betrokken samenwerking en kennisdeling met alle partners in de opvoeding.

4. Vier opvoedingsdoelen

Onze werkwijze is gebaseerd op vier pedagogische basisdoelen:

Het bieden van emotionele veiligheid;

Elke dag kent een aantal vast ritme, zoals de eetmomenten, wc- en verschoonmomenten, slaap- en rustmomenten, buitenspelen en vrij spelen. Aan deze verschillende momenten zijn vaste rituelen verbonden zoals liedjes zingen voor het eten, na het plassen handen wassen en een boekje lezen voor het slapen gaan. Deze worden begeleid door vaste pedagogisch medewerkers.

Vanuit de Pikler-methode zijn intensieve contactmomenten belangrijk, waarbij de verzorger veel praat en 'uitlegt' aan de baby's, daardoor voelen baby's zich veiliger, meer op hun gemak en kunnen ze meer tevreden spelen op de momenten dat ze even minder aandacht krijgen. Een voorbeeld is dat wanneer een baby verschoond wordt de pedagogisch medewerker zich helemaal richt op het kind. Ze benoemt wat ze doet, ze knuffelt het kind en zingt liedjes of vertelt een verhaaltje. Bij het geven van de fles is er oogcontact tussen de pedagogisch medewerker en het kind.

Ook de oudere kinderen hebben behoefte aan een vast ritme en vaste rituelen. Bijvoorbeeld een vast moment om te drinken en te eten. Dit moment wordt voorafgegaan door een liedje te zingen. Zo weten kinderen wat er komt en dat biedt zekerheid. Een ander voorbeeld is dat pedagogisch medewerkers de regels zoveel mogelijk met elkaar afstemmen. Dit is ook voor de oudere kinderen op de BSO belangrijk.

Het bevorderen van de persoonlijke competentie;

Kleine baby's laten we liever niet in een wipstoel zitten maar we leggen de kleinste kinderen altijd op hun rug, met interessante voorwerpen eromheen. Zo worden ze gestimuleerd om te kijken, naar het voorwerp toe te bewegen en zo de eigen capaciteiten te benutten.

De wat oudere peuters stimuleren we iets te doen wat ze moeilijk of wellicht spannend vinden om te doen. Een voorbeeld is om kinderen zelf te laten proberen hun schoenen of jas aan te doen. We helpen daar waar nodig is.

We moedigen kinderen aan om nieuwe activiteiten of spelletjes te doen en stimuleren kinderen in hun ontwikkeling door ergens een nieuwe uitdaging aan toe te voegen, bijvoorbeeld door een puzzel aan te bieden met net wat meer stukjes dan het kind gewend is of bij een baby een speeltje net iets verder weg te leggen zodat de baby moeite moet doen om het pakken. Met de peuters gaan we naar de bibliotheek, naar de kinderboerderij of het bos. Met de BSO kinderen trekken we er op uit en bedenken we uitstapjes naar buiten- of gaan sportactiviteiten doen in de sporthal of sportschool.

Er is voor elk ontwikkelingsgebied (cognitief, motorisch, constructief, creatief en sociaal emotioneel) voldoende spel materiaal aanwezig zodat een kind ruimschoots kan kiezen, zoals (voorlees)boeken, muziek, knutselmateriaal, spelletjes, puzzels, primo/duplo/lego, poppen, auto's en verkleedkleden. In de binnentuin staat een groot speeltoestel met glijbaan en er is een grote zandbak aanwezig. Kinderen kunnen rennen, klimmen, fietsen en steppen.

Het bevorderen van de sociale competentie;

We verwelkomen de kinderen als ze binnen komen en zeggen gedag als ze weer naar huis gaan. Dit verwachten we (zo mogelijk) ook van de kinderen.

Als kinderen een conflict hebben, grijpen we niet direct in. Zo leren de kinderen de consequenties van het eigen gedrag ervaren en zich staande te houden in de groep. We observeren de situatie en gaan pas bemiddelen als het de kinderen niet zelf lukt het conflict op te lossen.

Bij de peuters en op de BSO zijn de groepsruimtes zodanig ingericht dat kinderen zelf keuzes kunnen maken met wat en met wie ze willen spelen. Er zijn veel dingen die kinderen samen kunnen doen. Als een kind kiest voor een activiteit waarbij je samen kunt spelen, vragen we met wie ze dat willen gaan doen of we vragen wie er nog meer aan dezelfde activiteit mee wil doen. Soms wijzen we ook kinderen aan die bijvoorbeeld samen kunnen bouwen of samen een spel kunnen doen (BSO). Op deze wijze stimuleren we de kinderen tot samenspel, het flexibel omgaan met leeftijdsgenootjes en (zodra mogelijk) het vormen van vriendschappen. Bij groeps gesprekken zal de pedagogisch medewerker de onderlinge interactie bevorderen door bijvoorbeeld als een kind een vraag stelt samen met de andere kinderen hierop een antwoord te geven. Een klein voorbeeld is bij het plakken niet alle kinderen een eigen potje plaksel te geven maar een paar potten plaksel op tafel te zetten. Zo bevordert ze dat kinderen elkaar bevragen en zo leren te onderhandelen met elkaar. Een ander voorbeeld is dat als een kind iets vraagt de andere kinderen te stimuleren om met elkaar een oplossing voor het probleem te zoeken.

De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden:

We staan niet toe dat een kind als persoon wordt afgekeurd. Gedrag kan wel worden afgekeurd. Dit subtiele onderscheid wordt duidelijk in het voorbeeld "Jij bent stout" versus "Jij doet stout". Uitspraken als "Dat is stom" of "Dat is vies" worden meteen gecorrigeerd in "Dat vind ik niet leuk" en "Dat vind ik vies". Zo leren kinderen elkaars mening respecteren.

Als een kind hulp nodig heeft met iets of iets wil, kan een kind dat gewoon vragen (indien de leeftijd dat toestaat). Een ander kind of volwassene commanderen of bevelen uitdelen staan we niet toe. Een kind leert zo respect hebben voor een ander en zal ervaren dat het ook respect terugkrijgt.

Indien een kind een keus heeft, zullen wij een kind ook altijd vragend benaderen. Dit geldt bijvoorbeeld bij het kiezen van een spelactiviteit of het kiezen van broodbeleg. We zullen altijd luisteren naar het antwoord. Heeft het kind eigenlijk geen keus, bijvoorbeeld omdat het gevaarlijk is of teveel risico's met zich meebrengt dan zullen we ook niet vragen, maar 'stellen'. Bijvoorbeeld als een peuter bij een uitstapje op straat geen hand wil geven zeggen we: "Ik wil dat je me een hand

geeft". Een ander voorbeeld is als een kind zonder jas buiten wil spelen, maar het is veel te koud om zonder jas naar buiten te gaan, dan vragen we niet "Wil je je jas aantrekken?", maar dan zeggen we "Je gaat je jas even aantrekken".

Rzijn voegt daaraan toe:

Pedagogische omarming (met samenwerkingspartners)

Opvoeding reikt verder dan de thuissituatie. Veel zichtbare en minder zichtbare 'partners' dragen bij aan de ontwikkeling van een kind. Rzijn benadrukt de aanwezigheid van partners in de opvoeding en geeft actief uitdrukking aan diverse vormen van samenwerking, zoals met de bibliotheek, scholen, sportverenigingen, consultatiebureau, CJGV (Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid) enz. Dit vindt onder meer plaats vanuit het 'Brede School' principe.

4.1 Wenperiode

Vóór de vastgestelde datum waarop een kind naar het kinderdagverblijf of de peuteropvang komt, mag het een dagdeel komen wennen (proefdraaien). Hiervoor wordt al een afspraak gemaakt tijdens het huisbezoek dat aan de plaatsing voorafgaat. De ouders en hun kind worden ontvangen door de pedagogisch medewerkers, zij kunnen ook eventuele vragen beantwoorden.

Het is de gewoonte dat ouders de eerste keer een korte periode bij het kind blijven. Kort lijkt het beste; de pedagogisch medewerkers bouwen zo snel een goed en vertrouwd contact op met het kind. Een kind reageert anders wanneer ouders het afscheid te lang rekken. Een kort afscheid is voor het kind doorgaans het prettigst.

Wanneer het kind naar de buitenschoolse opvang gaat, is het prettig wanneer het kind al een keer met de ouders/verzorgers op bezoek is geweest. Zo weet het kind vanaf de eerste dag waar het terecht zal komen en hoe de sfeer en de omgeving zijn. Het bezoek aan de locatie is tevens de intake en kennismaking.

Kinderen die vanuit de kinderopvang of peuterspeelzaal naar de buitenschoolse opvang gaan, hebben de mogelijkheid om een aantal keren te proefdraaien.

5. Aanpak belonen en corrigeren

Kinderen hebben grenzen nodig. Ze weten nog niet uit zichzelf wat kan en wat niet kan. Regels en afspraken kunnen hen daarbij helpen en geven hen ook zekerheid. Belonen en corrigeren is een manier om kinderen grenzen aan te leren.

Belonen is dusdanig reageren op bepaald gedrag, dat dit gedrag zal blijven of toenemen. De beloning geeft aan dat wat het kind deed, als positief wordt ervaren.

Volwassenen verwachten soms veel van kinderen. Vaak gedraagt een kind zich zoals volwassenen dat graag willen en dat wordt eigenlijk heel gewoon gevonden. Toch is het heel belangrijk om te reageren op positief gedrag. Zo weet een kind dat het wordt gewaardeerd als het zich zo gedraagt.

Elk kind doet wel iets wat niet mag of wat gevaarlijk is: met eten knoeien of een ander kind pijn doen. Corrigeren is het reageren op storend of ongewenst gedrag, zodat dit gedrag zal afnemen en wegblijven. Het corrigeren geeft aan dat wat het kind deed, als niet-goed wordt ervaren.

Het is belangrijk duidelijk te benoemen welk gedrag wordt afgekeurd en te vertellen wat er wordt verwacht. Ook leren de kinderen dat ze zelf verantwoordelijkheid hebben voor de gevolgen van hun gedrag. Soms wordt een kind zelfs even apart gezet om het tot rust te laten komen, met een uitleg waarom dat gebeurt.

De pedagogisch medewerkers zullen een kind niet zo snel straffen. Positief bevestigen is de insteek. Het is beter positief gedrag heel vaak te belonen, dan negatief gedrag te vaak te corrigeren. Belonen zorgt vaak voor een betere relatie met het kind. Het kind krijgt dan meer zelfvertrouwen en zal het positieve gedrag vaker laten zien.

6. De pedagogisch medewerkers, de mentor en vrijwilligers

Onze pedagogisch medewerkers, vrijwilligers en stagiaires zijn allen in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en zijn geregistreerd in het Register Kinderopvang.

Pedagogisch medewerkers

Pedagogisch medewerkers hebben minimaal een scholing gevolgd op MBO-3 niveau, Taalniveau 3 F en worden regelmatig bijgeschoold in EHBO en BHV. Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers op de babygroepen extra geschoold in het omgaan met baby's. Pedagogisch medewerkers op de peutergroepen hebben een scholing gevolgd in de Voor en Vroegschoolse (VVE) Methode Piramide. Daarnaast volgen zij jaarlijks relevante trainingen en workshops om hun kennis up-to-date te houden.

De mentor

Elk kind dat binnen een van de locaties van Rzijn geplaatst wordt, krijgt een eigen vaste mentor.

Dit is een pedagogisch medewerker die voor de ouders het eerste aanspreekpunt is om zaken door te geven of bijzonderheden over het kind mee te bespreken. Wanneer het kind doorstroomt naar een nieuwe groep, komt er een andere mentor. Er vindt dan een overdracht plaats met de nieuwe mentoren en de ouders.

Als een kind nieuw is of het gaat over naar de peutergroep, vindt er een huisbezoek plaats. De nieuwe mentor van het kind maakt de afspraak met de ouders voor dit huisbezoek.

De mentor signaleert wanneer er zich bijzonderheden of problemen lijken voor te doen in de ontwikkeling van een kind. Zij toetst haar bevindingen bij de betrokken collega's en neemt vervolgens contact op met de Intern Begeleider. Deze bepaalt het eventuele vervolgtraject. (zie onder Interne Begeleiding hoofdstuk 8). De mentor draagt zorg voor het kinddossier en het tijdig uitvoeren van observaties. De mentor nodigt de ouders uit voor het jaarlijks 10-minutengesprek om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind te bespreken.

De dagelijkse overdracht kan door de mentor gedaan worden maar ook door een van de andere pedagogisch medewerkers.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn altijd boventallig op de groep en staan onder de verantwoordelijkheid van een beroepskracht.

Vrijwilligers ondersteunen de pedagogisch medewerkers in de dagelijkse werkzaamheden zoals het toezicht houden op de kinderen, het voorbereiden van en assisteren bij activiteiten, kinderen verschonen en lichte huishoudelijke werkzaamheden, zoals tafels dekken, opruimen en de afwas doen.

7. Methodes Piramide en Emmi Pikler

7.1 Piramide

Op alle peutergroepen van Stichting Rzijn wordt gewerkt met de Piramidemethode. Piramide is een voor- en vroegschoolse educatie (VVE)- methode waarmee peuters op een speelse manier worden voorbereid op de basisschool. Alle pedagogisch medewerkers die vast op een peutergroep werken zijn in het bezit van een VVE-certificaat en worden jaarlijks op onderdelen bijgeschoold.

De inhoud is vooral gericht op het spel en de leeromgeving vanaf de peuterleeftijd van 2 ½ jaar tot de kleuterleeftijd van groep 2 van de basisschool. Het uitgangspunt is dat kinderen zich spelend ontwikkelen en dat het kind al spelend kan leren.

Piramide werkt met thema's, zoals bijvoorbeeld de seizoenen en feestdagen maar ook bijvoorbeeld Verkeer, Kunst, Kleding en Wonen zijn thema's waarmee gewerkt wordt. Bij elk thema worden (een gedeelte van) de inrichting van de groepsruimte en de spelmaterialen zo aangepast dat kinderen al vanzelf anders spelen en daarbij andere, nieuwe, woorden leren gebruiken. Bij elk thema komen de 8 ontwikkelingsgebieden aan bod, waarbij de nadruk ligt op de taalontwikkeling.

De, aan het thema aangepaste, groepsactiviteiten bestaan uit vier projectstappen met een duidelijke opbouw. De stappen voor het uitvoeren van bijvoorbeeld het thema herfst zijn:

1. Oriënteren;

Het in stemming komen, kennis maken met het onderwerp, aansluiten bij wat bekend is. Activiteit: naar buiten gaan, wat gebeurt er in de herfst. In deze fase wordt de groepsruimte aangepast aan het nieuwe thema.

2. Demonstreren;

Heldere voorbeelden. Onderzoeken en waarnemen. Activiteit is bv: samen een ontdekhoek maken met materialen uit het bos. Hoe voelt dit, hoe ruikt het? enz.

3. Verbreden;

Meer en andere voorbeelden. Overeenkomsten en verschillen vergelijken. Activiteit is: wat dragen we voor kleding in de herfst, wat zie je voor dieren? enz.

4. Verdiepen; Voorbeelden verwerken en toepassen, ervaringen van anderen, probleemoplossend. Activiteit is: wat doen we als het regent? enz.

Elke projectstap duurt doorgaans ongeveer een week, dus één week oriënteren, één week demonstreren enz. Een enkele keer zijn er voor een bepaald Piramideproject maar twee of drie weken beschikbaar. Dan worden de stappen aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de groep. Is het bijvoorbeeld een "jonge" groep dan ligt de nadruk op de eerste twee stappen. Is de groep wat ouder en zijn de kinderen wat verder in hun ontwikkeling dan zal de nadruk meer komen te liggen op de laatste stappen.

7.2 Emmi Pikler

Op de babygroepen wordt gewerkt volgens de methode van Emmi Pikler. De methode van Emmi Pikler geeft praktische en concrete aanwijzingen die ertoe bijdragen dat het kind uitgroeit tot een evenwichtig, opgewekt en zelfverzekerd mens.

De benadering kenmerkt zich door twee principes: respect voor de behoefte aan een stabiele persoonlijke band en respect voor de zelfstandige activiteiten van het kind. Vanuit deze principes ontstaat een derde: de noodzaak om het leven van het kind zinvol te organiseren.

De dagelijkse verzorging - eten, wassen, verschonen en aankleden - is het moment om werkelijk samen te zijn en elkaar te leren kennen. Als de volwassene de tijd neemt om zich aan het tempo van het kind aan te passen, krijgt het kind de kans zich op de handelingen in te stellen en mee te doen aan het samenspel. Daardoor ervaart het, zo jong als het is, dat het invloed kan uitoefenen op situaties waar hij deel aan heeft. Dat vertrouwen vormt de basis voor zijn eerste sociale contacten

Tijdens het vrije spel beschikken kinderen over een ruimte die aangepast is aan zowel hun behoefte aan veiligheid als hun behoefte om te ontdekken. Er is spelmateriaal dat aansluit bij hun leeftijd en belangstelling. Kinderen hebben de mogelijkheid hun eigen interesse en behoefte te volgen, zonder dat een groepsleiding ingrijpt.

8. VVE (Voor- en vroegschoolse educatie)

Kinderen met een dreigende ontwikkelingsachterstand kunnen vanaf 2,5 jaar in aanmerking komen voor een VVE- Indicatie.

Met deze indicatie kan een kind extra dagdelen komen op een van de drie VVE- locaties van Rzijn. Of een kind in aanmerking komt voor VVE wordt bepaald via het consultatiebureau, het CJGV of, wanneer het kind de Rzijn-locatie al bezoekt na een intern onderzoek via de interne begeleider (IB). Binnen de VVE methode Piramide kunnen kinderen die dat nodig hebben extra begeleiding krijgen zodat zij een goede start kunnen maken op de basisschool. Het VVE-aanbod voor geïndiceerde peuters vindt plaats op vier dagdelen óf in minimaal tien uur per week. De methode Piramide wordt op de peutergroepen op alle locaties binnen Rzijn ingezet als VVE-programma. Bij kinderen met een VVE- indicatie wordt altijd de Intern Begeleider betrokken (voor verdere uitleg zie 8.1).

8.1 Interne Begeleiding

De taak van de interne begeleider (IB-er) is om een kind in de groep te observeren wanneer pedagogisch medewerkers aangeven zich zorgen te maken over zijn of haar spraak-taal of sociaal-emotionele ontwikkeling. Van die observaties wordt een verslag gemaakt. Afhankelijk van de uitkomsten wordt er een handelingsplan opgesteld dat besproken wordt met de pedagogisch medewerkers waaronder de mentor, en de ouders. Voorbeelden hiervan zijn extra ondersteuning door andere deskundigen, spelbegeleiding thuis of een gericht taalaanbod op de groep etc. De bedoeling van deze begeleiding is dat het kind zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen.

Een IB-er is voor de pedagogisch medewerkers een vraagbaak en aanspreekpunt. Ook ouders die zich zorgen maken en/of vragen hebben, kunnen zich tot de IB-er richten. Als een Intern Begeleider advies in wil winnen van externen zoals bijvoorbeeld een orthopedagoog zal zij altijd eerst de ouders vragen om toestemming. Een andere taak van de IB-er is om als bekend is naar welke school een kind gaat op 4-jarige leeftijd vroegtijdig aan te geven of er een achterstand is. Ouders wordt in deze situatie eerst om toestemming gevraagd.

De taak van de logopedist is om op verzoek van de pedagogisch medewerker of de Intern Begeleider een screening uit te voeren. Ook hiervoor worden ouders eerst om toestemming gevraagd.

8.2 Video Interactie Begeleiding

Op onze groepen maken we regelmatig gebruik van Video Interactie Begeleiding (VIB). VIB kan onderdeel uitmaken van de scholing van de pedagogisch medewerkers. Een ander doel kan zijn de communicatie tussen kinderen en pedagogisch medewerkers te verbeteren. VIB kan ondersteunen bij het inzicht geven in de basiscommunicatie, het leren herkennen en volgen van initiatieven van kinderen, het verbeteren van observeren en stimuleren van kinderen en het vergroten van het inlevingsvermogen en het gedrag kunnen begrijpen van een kind.

8.3 Logopedie

In de groepen voor 2- tot 4-jarigen wordt veel aandacht besteed aan de spraak-taalontwikkeling van de peuters. Wanneer opvalt dat een kind achterblijft of een duidelijk probleem heeft op dit gebied, dan is het mogelijk een logopediste te raadplegen. In overleg met de ouders kan een screening (observatie en test) van de peuter plaatsvinden. Daarna volgt er advies over het resultaat en de mogelijke begeleiding van het kind. De logopediste wordt ook ingezet om kinderen te begeleiden in de groep en om pedagogisch medewerkers te adviseren. Een traject voor logopedie wordt pas ingezet nadat in eerste instantie de intern begeleider is ingeschakeld over de zorgvraag rond de peuter. Als er individuele begeleiding nodig is zal worden doorverwezen naar een externe logopedist.

9. Volgstelsysteem

Om goed te kunnen inspelen op de ontwikkelingsbehoefte van het kind is het belangrijk te weten welke weg het kind heeft afgelegd en hoe de ontwikkeling op de verschillende ontwikkelingsgebieden is verlopen.

Naast de eigen deskundigheid maakt de pedagogisch medewerker gebruik van het volgstelsysteem Welbevinden en voor peuters vanaf 36 maanden het Peutervolgstelsysteem om helder en inzichtelijk te krijgen hoe de sociale en emotionele ontwikkeling verloopt.

Observatieoverzicht

Leeftijdsgroep	leeftijd	Observatiemethode
Baby's 0 tot 2 jaar	6 mnd	Welbevinden
	12 mnd	Observatieschema
	17 mnd	Welbevinden
	24 mnd	Observatieschema + overgangsformulier
Peuters 2-4 jaar	30 mnd	Welbevinden
	36 mnd	Toets Piramide + Overgangsformulier*
	44 mnd	Welbevinden + peutertoets
	47 mnd	Piramide observatielijst+ peutertoets

(* alleen KDV Kiekeboe ivm overgang van dreumes naar peutergroep)

9.1 Cito Peutertoets

De peutertoets is, net als het Peutervolgstelsysteem voor de sociale en emotionele ontwikkeling, een objectief hulpmiddel om de cognitieve ontwikkeling in kaart te brengen.

Een peuter wordt twee keer door de mentor of de tutor getoetst, namelijk op de leeftijd van 3 jaar en van 3 jaar en negen maanden. Het toetsen houdt in dat het kind een vraag beantwoordt door steeds uit drie plaatjes het juiste plaatje aan te wijzen. Bij het laatste onderdeel van de toets mag het kind het ontbrekende woord zelf aanvullen. De score van de toets wordt bijgehouden in een grafiek, waardoor men de ontwikkelingslijn kan volgen. De toetsgegevens worden samen met de algemene overdracht overgedragen aan de basisschool.

De uitslagen van de toetsen zeggen op deze leeftijd nog niets over de cognitieve ontwikkeling van het kind. De uitslagen worden door de mentor gebruikt om te weten wat zij het kind nog aan kan bieden zodat het zich verder kan ontwikkelen. Scoort het kind laag op bijvoorbeeld kleur en vorm dan wordt er bij de activiteiten aan dit onderdeel extra aandacht besteed.

Mocht het kind op meerdere onderdelen laag scoren dan komt het in aanmerking voor extra begeleiding. Er wordt in overleg tussen intern begeleider en de mentor een plan van aanpak gemaakt, het handelingsplan. Dit handelingsplan wordt ook met de ouders besproken. Doel is om het kind gerichte activiteiten aan te bieden die ook afgestemd zijn op het groepsprogramma. Het kind wordt zodanig voorbereid dat het met meer zelfvertrouwen, kennis en herkenbaarheid de activiteiten van de groep kan volgen. Uiteindelijk doel is de achterstand te verkleinen zodat het kind zonder problemen op de basisschool kan instromen.

9.2 Doorgaande Lijn

Wanneer een kind 4 jaar is gaat het (tenzij observaties en eventueel de toetsen anders uitwijzen) naar de basisschool. Bij de beëindiging van de peuteropvang maakt de pedagogisch medewerker voor de ouders en voor de school een verslag ten aanzien van de ontwikkeling van het kind.

De ouders melden hun kind hiervoor zelf aan bij de school van hun keuze. Op locaties waar de kinder- en/of peuteropvang in hetzelfde gebouw zitten als de basisschool verloopt de overgang meestal naadloos door de nauwe samenwerking tussen de peutergroep en groep 1. De kinderen zijn al gewend aan de nieuwe juf of meester omdat de peuters en kleuters regelmatig al samen activiteiten ondernemen. De overdracht van de gegevens van het kind vindt plaats via het overdrachtsformulier en indien nodig in een gesprek tussen leerkracht en pedagogisch medewerker. Voor het overdrachtsformulier tekenen de ouders voor akkoord dat de gegevens van hun kind worden overgedragen. Geven de ouders geen toestemming dan wordt dit medegedeeld aan de school. Ook gaat er een overdracht/overgangsformulier van kinderdagverblijf naar de buitenschoolse opvang als het kind hier naartoe gaat.

Ouders die van de buitenschoolse opvang gebruik willen maken, dienen zelf hun kind hiervoor aan te melden. Voordat een kind naar de buitenschoolse opvang gaat, is er eerst een kennismaking en een rondleiding..

10. Brede School

Binnen de gemeente Westerwolde wordt stevig ingezet op versterking van samenwerking en afstemming tussen alle betrokkenen rondom kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar.

Onder de naam 'Brede School' positioneren de diverse partners zich nadrukkelijk en herkenbaar als samenwerkingsvorm. Het Brede School-concept is niet gekoppeld aan een gebouw, maar vormt een netwerk rondom kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Het samenwerkingsverband is een middel om kansen van kinderen te vergroten.

Door samenwerking tussen onderwijs, welzijn, kinderopvang, zorg, sport en/of cultuur wordt de samenhang verbeterd. Het pedagogisch beleid van stichting Rzijn maakt hier met haar visie rond de 'pedagogische omarming' onderdeel van uit. Samen met alle partners wordt gewerkt aan samenwerking en afstemming in een doorgaande leerlijn voor- en vroegschoolse fase, versterking van de zorgstructuur, verbreding van het activiteitenaanbod, maar vooral ook versterking van samenwerking met ouders.

11. Ouders

Rzijn is medeverantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van de kinderen die door de ouders aan de organisatie zijn toevertrouwd. Om deze verantwoordelijkheid met de ouders te kunnen delen is een goed en open contact tussen hen en de kinderopvang een voorwaarde, zodat de werkwijze een vervolg kan zijn op de opvoedingssituatie thuis. Deze wisselwerking heeft een positief effect op het kind.

Het open contact met de ouders wordt ingevuld op de volgende manieren:

Na de aanmelding van het kind op het kinderdagverblijf of peuteropvang legt de toekomstige mentor een huisbezoek af. Doel hiervan is uit te wisselen hoe de opvoeding en verzorging thuis en op het dagverblijf/ peuterspeelzaal verlopen. Ouders kunnen hun specifieke wensen en opvattingen duidelijk maken.

De ouders die hun kind aanmelden voor de buitenschoolse opvang worden uitgenodigd voor een intakegesprek. Dit gesprek is te vergelijken met een huisbezoek van het kinderdagverblijf. Daarnaast worden de ouders ook gevraagd om eerst met het kind langs te komen voor een rondleiding alvorens de opvang van start gaat.

Voordat ouders hun kind aanmelden bij de peuteropvang zijn ze van harte welkom een afspraak te maken met een van de pedagogisch medewerkers voor een rondleiding.

Ouders kunnen hun kind begeleiden tijdens de eerste bezoeken zodat het kind rustig kan wennen.

Er is schriftelijke uitwisseling (bij kinderen van 0 tot 2 jaar) over de belevenissen en verzorging van het kind middels het communicatieschrift. Ook wordt er gebruik gemaakt van een whiteboard, een groepsoverdrachtboek en natuurlijk ook van mondelinge uitwisseling.

Bij het brengen en halen van de kinderen is er een contactmoment tussen ouders en pedagogisch medewerkers over eventuele bijzonderheden.

Er worden jaarlijks 10-minutengesprekken gehouden met de mentor over gedrag en ontwikkeling van het kind. Ouders van kinderen op het kinderdagverblijf en de peuteropvang worden uitgenodigd, ouders van kinderen op de buitenschoolse opvang kunnen zich inschrijven. Met ouders van VVE-geïndiceerde kinderen vindt er vaker een overlegmoment plaats.

11.1 Oudercommissie

Rzijn werkt samen met de oudercommissies. Daarmee beschikt de organisatie over gesprekspartners die namens de ouders voorstellen doen en feedback geven.

De oudercommissie heeft als doel:

- de gemeenschappelijke belangen van de kinderen en de ouders zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen;
- te adviseren ten aanzien van kwaliteit;
- de communicatie te bevorderen tussen stichting Rzijn, de ouders en oudercommissie;
- De voorwaarden voor de oudercommissies en hun adviesrecht zijn vastgelegd in een reglement.

11.2 Oudertevredenheidsonderzoek

Iedere twee jaar vindt er een Oudertevredenheidsonderzoek plaats.

De hoofddoelstellingen van dit onderzoek zijn:

- achterhalen hoe ouders/verzorgers de diverse locaties van hun kind(eren) ervaren en hoe tevreden zij hierover zijn;
- achterhalen hoe betrokken ouders/verzorgers zijn bij Rzijn en bij de locaties van hun kind(eren).

Het gaat om een breed/oriënterend onderzoek waarbij alle mogelijke aspecten die van invloed zijn op de tevredenheid met en betrokkenheid van ouders bij Rzijn aan de orde zullen komen. Het onderzoek levert voor Rzijn een overzicht op van de verbeterpunten, maar ook van de sterke punten van de organisatie.

11.3 Ouderbijeenkomsten VVE

Voor ouders van peuters met een risico op ontwikkelingsachterstanden worden op de locaties in Ter Apel en Vlagtwedde door de intern begeleider regelmatig ouderbijeenkomsten georganiseerd. Onder het genot van een kopje koffie kunnen ouders ervaringen met elkaar delen en (voor)leesboeken en spelmaterialia lenen. Ook worden de thema's besproken waarmee op de opvang gewerkt.

12. Veiligheid & gezondheid

12.1 GGD

Alle locaties worden jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De GGD-rapporten zijn in te zien op de website van Rzijn: www.rzijn.nu

De GGD inspecteur controleert op veiligheid en gezondheid en toetst of de daarmee samenhangende protocollen door de medewerkers worden nageleefd. Daarnaast controleert de GGD de wijze waarop uitvoer wordt gegeven aan het pedagogisch beleid en daaraan gekoppelde werkplannen.

Om blijvend te voldoen aan de kwaliteitseisen rond veiligheid en gezondheid heeft Rzijn een Beleid Veiligheid en Hygiëne opgesteld. Eenmaal per jaar toetst Rzijn ook zelf alle locaties en worden waar nodig acties ondernomen ter verbetering van de situatie.

12.2 Bedrijfsnoodplan (BNP) en Bedrijfshulpverlening (BHV)

Rzijn heeft voor alle locaties een bedrijfsnoodplan.

Dit bedrijfsnoodplan beschrijft de wijze van handelen op het moment van calamiteiten. De basis van het BNP is identiek, echter de uitwerking verschilt per locatie. Binnen Rzijn zijn meerdere medewerkers aangewezen voor het uitvoeren van bedrijfshulpverleningstaken. Jaarlijks krijgen deze 'BHV-ers' nascholing.

In grote lijnen bestaan de taken van de bedrijfshulpverlening uit:

- het verlenen van eerste hulp bij ongelukken;
- het bestrijden van brand (als er geen gevaar is voor de bedrijfshulpverlener);
- het alarmeren en evacueren van kinderen en werknemers;
- het verzorgen van de communicatie met externe hulpverleners (politie/brandweer/ambulancedienst).

In de praktijk gaat een pedagogisch medewerker soms ook alleen met kinderen naar omgevingen waar meerdere mensen zijn, zoals een winkel of een kinderboerderij. Een uitje naar stille omgevingen als bos of park gebeurt altijd door minimaal twee pedagogisch medewerkers of één pedagogisch medewerker en een stagiaire.

12.3 3-Uursregeling

Op één dag mag er maximaal 3 uur afgeweken worden van de pedagogisch medewerker-kind-ratio.

Op onze kinderopvanglocaties is dit tussen 8.00 uur en 8.45 uur. Dit is de tijd dat kinderen gebracht worden. In de pauzeperiode tussen 12.30 en 14.00 uur als er veel kinderen slapen en 16.45 en 17.30 als kinderen opgehaald worden. Als de situatie daarom vraagt maken we het voorbehoud om hier bij uitzondering van af te wijken. Kinderen laten zich immers niet plannen en er kunnen zich altijd situaties voordoen waarbij het bijvoorbeeld beter is dat de pedagogisch medewerker wat later pauze neemt dan gepland.

12.4 Zorg voor Jeugd Groningen

Rzijn participeert in de verwijsindex 'Zorg voor Jeugd Groningen'.

In deze verwijsindex kunnen kinderen met problemen worden besproken, mits de ouders hier toestemming voor geven. Meer informatie over de verwijsindex staat in de Informatiegids voor ouders en in de aparte folder. Deze zijn verkrijgbaar op het centrale kantoor van Rzijn in Ter Apel.

12.5 Huisregels

Kinderen opvangen in een omgeving die een goede gezondheid zoveel mogelijk waarborgt, betekent een permanente, onontbeerlijke inspanning.

Rzijn is zich bewust van de risico's waar kinderen aan worden blootgesteld. Daarom zijn er huisregels opgesteld om deze risico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen en zo ziektes te voorkomen. De huisregels voor een gezonde omgeving worden jaarlijks geëvalueerd tijdens de periode waarin de risico-inventarisatie plaatsvindt.

Naast de huisregels voor een veilig(e) en gezond(e) kinderdagverblijf/peuteropvang/ buitenschoolse opvang, heeft Rzijn per locatie huisregels vastgelegd. Deze regels zijn in overleg met de vaste teams samengesteld. Doordat de betreffende pedagogisch medewerkers dezelfde regels gebruiken, is er meer duidelijk voor de kinderen en ouders.

13. Stamgroepen

De kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang hebben verschillende groepen. Alle kinderen hebben een eigen stamgroep. Dit is de groep waarin zij primair worden opgevangen. Een stamgroep is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past.

Voor de BSO groepen geldt dat als er meer dan 20 kinderen zijn, een aantal van tevoren aangegeven kinderen gebruik gaan maken van een tweede stamgroep. Op het formulier 'toestemming BSO' kunnen ouders hier wel of geen toestemming voor geven.

Bij de kinderdagverblijven kan het voorkomen dat een kind gaat spelen bij een andere groep dan zijn/haar stamgroep. Als dit gebeurt gaat het om een ruiling van een incidenteel extra dagdeel ten gevolge van (over- of onder-)bezetting op de groep of om pedagogische redenen. Op het formulier 'toestemming KDV' kunnen ouders hier wel of geen toestemming voor geven.

Ook kan/ kunnen één of meerdere kinderen de stamgroep verlaten om een activiteit te gaan doen zoals bijvoorbeeld naar de speelhal om te gymmen, te gaan wandelen of een bezoek brengt bij de bibliotheek, de markt, dierenweide ,de opa's en oma's in het naastgelegen verpleeghuis. Dit gebeurt altijd onder toezicht.

Bij de BSO wordt er gekeken of (oudere) kinderen alleen kunnen of dat er een pedagogisch medewerker mee gaat. Kinderen gaan op vaste dagen sporten bij de sportschool of gymmen in een naastgelegen gymlokaal. Ook kan er gekozen worden voor een ruimte in het kinderdagverblijf met de jongste kinderen voor aangepaste leeftijdsgerichte activiteiten. Bijvoorbeeld bewegen op muziek, poppenkast en knutselactiviteiten.

Op momenten tijdens het buiten spelen en diverse overige activiteiten werken de groepen veel samen. Alle pedagogisch medewerkers zijn bekend en vertrouwd voor de kinderen. Op iedere groep werkt een vast team en elke stamgroep kent zijn eigen vaste medewerkers. Het streven is om per stamgroep maximaal vier medewerkers in te zetten.

Rzijn streeft naar een dusdanig personeelsbeleid dat een vaste pedagogische medewerker bij langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt.

Ook tijdens de vakantieperiodes en op de woensdag/vrijdag wordt er door alle groepen samengewerkt. Ouders worden hierover ingelicht tijdens de intakegesprekken. Het kan voorkomen dat een hele stamgroep op deze dagen bij een andere stamgroep intrekt, mits het aantal kinderen dit toelaat. De vaste pedagogisch medewerkers gaan dan mee. Op de deuren hangt dan informatie voor de ouders waar de groep zich die dag bevindt.

Kinderen die flexibele opvang of extra dagdelen afnemen worden altijd op hun (eerste) stamgroep geplaatst.

14. Beroepskracht-kind ratio

De beroepskracht-kind ratio is conform het [Convenant kwaliteit kinderopvang](#) en gebaseerd op de volgende uitgangspunten.

Voor dagopvang gelden de volgende regels:

- Eén pedagogisch medewerker per vier aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;
- Eén pedagogisch medewerker per tien aanwezige kinderen van 4 tot 13 jaar;
- Bij kinderen van verschillende leeftijdscategorieën in één groep wordt een gemiddelde berekend;
- Bij de peuteropvang (peuterspeelzalen) en peutergroepen van 2-4 jaar geldt één pedagogisch medewerker tot 8 kinderen en twee tot 16 kinderen.
- De stamgroep bestaat uit maximaal tien kinderen bij 0-1 jaar en maximaal zestien kinderen bij 0-4 jaar. (waarvan maximaal acht kinderen tot 1 jaar)

De kinderen kunnen bij activiteiten de stamgroepen verlaten; dan wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. De op de locatie aanwezige pedagogisch medewerkers houden zich bezig met taken die direct met de kinderen te maken hebben.

14.1 Inzet van stagiaires

Rzijn vindt het belangrijk om diverse opleidingen in de gelegenheid te stellen om hun studenten stage te laten lopen binnen de organisatie.

Rzijn levert op deze manier een bijdrage aan de arbeidsmarkt met gekwalificeerde medewerkers. Daarnaast bieden stages de gelegenheid tot oriëntatie op een beroep in de kinderopvang of het welzijnswerk.

Door met stagiaires te werken worden de medewerkers bewuster van hun eigen werkzaamheden.

Stagiaires worden altijd voorgesteld aan de ouders en de kinderen. Gedurende een bepaalde periode zal de stagiaire een vertrouwd gezicht zijn op de groep. Er is een opbouw in de mate van zelfstandigheid waarin de stagiaire zelfstandig werkzaamheden uit mag voeren op de groep. Deze werkzaamheden zijn dezelfde werkzaamheden als de pedagogisch medewerker. De opbouw van deze werkzaamheden ligt ter beoordeling van degene die de stagiaire op de werkvloer begeleid. Stagiaires werken altijd onder de verantwoordelijkheid van de beroepskracht. Stagiaires worden boventallig ingeroosterd en vervangen nooit de vaste beroepskrachten.

15. Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld

De 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' helpt de medewerkers van Rzijn om goed te reageren bij signalen die duiden op misbruik en/of geweld. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht deze meldcode te gebruiken en zijn binnen Rzijn alle pedagogisch medewerkers, tutoren, intern begeleiders en locatiehoofden op de hoogte van de werkwijze van de meldcode. De meldcode beschrijft in vijf stappen hoe de professionals bij vermoedens dienen te handelen.

16. Samenwerkingspartners

De samenwerkingspartners binnen de pedagogische omarming hebben ieder een eigen expertise als het gaat om de begeleiding en opvoeding van kinderen.

Onze organisatie werkt onder meer samen met:

- Consultatiebureau;
- Basisscholen;
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV);
- Bibliotheek;
- Muziekschool;
- Sportverenigingen;
- Huisartsen;
- Overig.

17. Tot slot

Opvoeden doen we samen. 'Met elkaar, voor elkaar', aldus de visie van Rzijn. Voor de kinderen in onze organisatie betekent dit dat we alles in het werk stellen om te bereiken dat zij én hun ouders zich gehoord en gezien voelen binnen een vertrouwde en veilige setting.

Daarbij stellen we ons ten doel 'Het (in gezamenlijkheid met alle partners in de opvoeding) 'pedagogisch omarmen' van alles wat er speelt (letterlijk en figuurlijk)'.

Colofon

Het Pedagogisch beleidsplan is een uitgave van:

Rzijn Kinderopvang en Welzijn.

Kapelweg 13, 9561 GA Ter Apel

Augustus 2018